

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredni ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrto leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četrto leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 80 kr. za četrto leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrto leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrto leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske pet- vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. ad ministrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Deželni zbor kranjski.

(X. seja, 11. oktobra.)

(Konec.)

Poslanec Dežman poroča v imenu finančnega odseka o proračunu gledališnega zaklada za leto 1879. in o računskem sklepu za leto 1877.

Po nasvetu finančnega odseka dobi nemško gledališče podpore 1200 gld. gotovega denarja in vse deželne lože in se deželnemu odboru naroča, da ima skrbeti za to, da bode tudi primerno (angemessene) število slovenskih predstav v gledališči.

Prošnja slovenskega dramatičnega društva pa se reši s tem, da se uvrsti v proračun gledališnega zaklada za l. 1879 pod novo rubriko „v prosep slovenskih dramatičnih namenov“ (zur förderung slov. dramat. zwecke) 1000 gld., in se izroči prošnja deželnemu odboru, da jo reši.

Proti predlogom odseka se oglasi dr. Vošnjak: Res jako hitro se je gospodom nasprotne strani, uže v prvi sesiji, mudilo, čez polovico udušiti podporo za slovensko gledališče. Narodnim, ki smo imeli leta in leta večino v tem zboru, nij kaj tacega na um prišlo nasproti podpori nemškega gledališča, temuč mi smo jo še popolnem po nasvetu gospodov nasprotne strani povišali za zdatni znesek. Tako ravnanje od vas se ve da mora imeti nekoliko zaslombe, in to je iskal g. poročevalec v tem, da je popolnem fiktivno postavil proračun gledališnega zaklada, tako, da se stroški ravno z dohodki pokrijejo, ne da bi bilo treba, da deželni zaklad kaj za gledališki fond doprinaša. A kako se je tak proračun g. Dežmanu posrečil? Za vzdrževanje poslopij gledališnega zaklada stavi se samo svota 340 gld. da si se vé, da se bode mnogo več porabilo. Druga fikcija je ta, da se za rabo redute za seje deželnega zbora mesto 400 gld. stavi v proračun 800 gld. Ko je dr. Bleiweis svoj čas staval predlog, da se za to uvrsti 400 gld., ste ga vi gospodje nasprotne strani napadali, češ, saj to vendar plača deželni zaklad. Denes se vam pa zdi prav umestno, da ga zvišavate na 800 gld., samo za to, da vam služi za fikcijo, da boste tistim, kateri vam verjamejo, lahko rekli: no, komaj smo prišli do večine, precej smo napravili ravnotežje pri gledališkem zakladu mej dohodki in stroški, in deželnemu zakladu nij bilo več treba plačati krajcarja za gledališče, čeravno vse to — nij resnica!

Tudi se odbija osmina zakupa gledališnih lož za slovensko gledališče, vse se ve da le iz sovraštva do slovenskega gledališča in Slovanstva sploh. Jaz proti takemu škodovanju domačega slovenskega gledališča odločno

v imenu narodne stranke protestiram in nasvetujem zato:

Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Slovenskemu dramatičnemu društvu se iz gledališnega zaklada za 1879. leto v podporo prejšnja rubrika pod naslovom „v prosep slovenske dramatike“ z zneskom 2400 gld. dovoli, in se s tem prošnja dramatičnega društva odstopa deželnemu odboru v rešitev.

2. Pri iznaimljenji deželnih gledaliških lož se ima ozir jemati tudi za naprej na slovensko dramatično društvo, tako, da pripada tistemu vselej osmina zakupa.

Dr. Schrey po svoje jako dolgočasno, pa vendar zagrizeno zabavlja na slovensko gledališče, namesto da bi na nemško.

Poslanec Potočnik odbija napade dr. Schreya.

Poslanec dr. Vošnjak: Leta 1869 je narodna večina tega zbora povišala podporo za nemško gledališče od 600 na 1200 gold., in pokazali so s tem narodni poslanci, da imajo gotovo druge nazore proti manjšini, kot gospodje one stranke, kateri so denes v večini. Pravnega uzroka pa nij nobednega dokazanega, da bi ogromni del slovenskih prebivalcev Kranjske bil prisiljen vzdržavati za kako dobro pest Nemcev nemško gledališče, in da bi se tako res za nepotrebne namene tratil denar slovenskih davkoplačevalcev. Da nij letos napravilo slovensko gledališče slovesne predstave na čast deželnemu zboru, — kar se je jako očitalo, — no, to je jako razumljivo; kateri Slovenec bode praznoval shod deželnega zbora, v katerem ima po umetnem načinu volilnega reda, in po neopravičenem pritisku vlade 20.000 nemških Kočevarjev z malo peščico privandranih tujcev in renegatov večino nad več, nego 400.000 Slovencev.

Poročevalec Dežman toži, da ga narodnjaki uže zopet „neopravičeno“ dolže sovraštva do svojega naroda. On trdi, da neče nobednemu Slovencu lasu skriviti. (Smeh.) Nikakor še njemu ali njegovim somišljenikom nij prišlo na misel, škodovati slovenskim interesom. (Živahni smeh.) Dramatično društvo pa ima namen v prvi vrsti, izdavat dramatične knjige in vzdržavati šolo, v tretji vrsti še le javne predstave prirediti. Za prva dva namena bode tedaj dovoljena svota popolnem zadostila. Dežman končno še jedenkrat izjavlja, da mu nij na um prišlo, da bi kaj škodoval slovenskim interesom. (Velika veselost.)

Predlog dr. Vošnjaka se ne sprejme, pač pa predlog finančnega odseka.

V specialnej debati se oglasi dr. Zarnik: Stvar, katero denes obravnavamo, bila je uže večkrat na dnevnem redu, in razmotrali smo jo na drobno leta in leta. Mene jako

veseli, da je g. poročevalec Dežman postavil denes svoto za slovensko gledališče pod naslovom „za prosep slovenskih dramatičnih namenov“, kajti s tem je on pripoznal, da slovenska dramatika ljudsko omiko gotovo pospešuje, zoper kar je bil pred leti še odločno protivnega mnenja. Gotovo je to, da ima slovensko dramatično društvo za likanje jezika mej narodom veliko zaslugo, kajti dandenes se v ljubljanskih krogih velikim većinom vendar ne tolče uže več tista nemarna mešanica, kakor pred inalo leti še. Jaz bi torej želel in nasvetoval, da bi se za tiste pitle slovenske predstave, kolikor jih bode deželni odbor dovolil, izbrali dnevi, kateri so slovenskim predstavam ugodni, in to so v prvi vrsti nedelje in prazniki v začetku meseca. Da niso bile naše predstave v zadnji sezoni tako dobro obiskane kot prej, temu nij bilo krivo družega, nego da smo imeli slabše igralce, ravno tako kakor so bili pri nemškem gledališču lanski igralci dosti boljši, nego so letošnji, in je nemško gledališče letos tudi bolj prazno kot lani. Nemcem, kateri imajo mnogo velikih in manjših gledališč, je, ali bi bilo lahko vzdržavati dobre igralce, ali pogledajte, lansko leto je moral v Celovci, v nemškem mestu, z jako skromnim osobjem vodja kmalu zapreti nemško gledališče; Gradec, mesto z 100.000 prebivalci, ne more vzdržavati dveh nemških gledališč; in v Stetinu, popolnem nemškem mestu, je moralo nemško gledališče kar jenjati. Jaz tedaj ponavljam prej stavljeni predlog, in upam, da ga bode zbornica na korist slovenskemu gledališču sprejela.

Dežman, pravi, da nema nič proti predlogu dr. Zarnika.

Pri glasovanji se predlog dr. Zarnika tudi sprejme, za njega glasujejo poleg narodnjakov bolj zmerni poslanci, kakor Laschan, vitez Langer, Doihof, a bolj zagrizeni kakor Vesteneck, Schrey, in mameluki kakor Hočevar in Keel, kateri navadno niti ne vedo o čem je govor, in gledajo le na malega boga Vestenecka, proti glasujejo ali obsede.

Potem se sprejmo vse druge točke proračuna, in se odobri tudi računski sklep gledališnega zaklada.

Poslanec Pfeifer nasvetuje v imenu občinskega odseka:

1. Občini Radovici pri Metliki se dovoljuje na vse direktne davke v vseh vaseh občine Radovica razen Slamne vasi, to je v vaseh: Boldrež, Bojanjavas, Krasnivrh, Radovica in Radoše 100% naklade, katera se ima pobirati l. 1878. in 1879. vsako leto po 50%, da se deloma pokrijejo stroški za zidanje nove šole v Radovici.

2. Deželni odbor naj za predlog sub 1 v smislu § 79. občnega reda preskrbi Najvišjo sankcijo.

To se brez debate sprejme.

Nadalje nasvetuje poslanec Pfeifer, da se okrajnim zdravnikom, kadar gredo kože cepit, dovoljuje zopet pol voznine.

Predlog zbornica sprejme, in se potem ta seja, ki je trajala 6 ur, sklene.

Deželni zbor štajerski.

Svojo deveto sejo je imel štajerski deželni zbor v ponedeljek 14. t. m. Sejo odpre deželni glavar. Žnidaršič in Kada dobita na njiju prošnjo 2 dni odpusta.

Najprej je poslanec Washington utemeljil svoj predlog o uravnavi ribarstva. Potem pa je poslanec Kukovec dobil besedo, da utemelji svoj predlog, da naj bi se v slovenskih krajih slovenske učne knjige v šolo vpeljale. On pravi, da sti jedino le dve berili v slovenskem jeziku za prve razrede; višji razredi nemajo nobednih pripravnih slovenskih učnih pripomočkov. Ako se pa nemške knjige Kronesa, Netolicke itd. poslovenijo, ne sme se jih rabiti in se konfiscirajo. Na takšen način se pa napredek Slovencev v njihovem materinem jeziku nikakor ne pospešuje. Poslanec Kukovec prosi, naj se predlog njegov: „Od vlade se mora zahtevati, da naj za to skrbi, da dobijo prej ko mogoče ljudske šole slovenskega štajerja potrebne učne pripomočke in knjige v slovenskem jeziku,“ odda šolskemu odseku.

Deželni predsednik baron Kübeck priporoča ta predlog od vladne strani, a meni, da je vlada vedno skrbela tudi za Slovence, da so dobili dobrih učnih knjig. Zato zbral se je tudi nekov „komité“. O Lapajnetovih prevodih pravi deželni predsednik, da niso bili radi stvarnih uzrokov aprobirani, in zato so bili tudi konfiscirani.

Kukovec predlog se izroči potem šolskemu odseku.

Poslanec vitez Knaffl utemeljuje svoj predlog: „Od vlade se zahteva, da naj hitro na to deluje, da se bode še letos pričela zidati železnica Sisek-Novji, katero zahtevajo gospodarski in trgovski interesi dežele, kakor tudi dobro oskrbljevanje z živežem naših vojakov v Bosni,“ — ter se sklicuje na to, da mora vlada na železnici od Siska do Banjaluke plačati 5 gld. voznine od 50 kilo; južna železnica bi zahtevala od iste teškote le 20 kr., in vrh tega napravi ona lahko to železnico v treh tednih. Na tak način se državno premoženje zapravlja in tega so krivi Ogri, kateri so nam v oziru železnic še veliko na dolgu. Ta predlog se izroči deželno-kulturnemu odseku.

Potem je prišlo poročilo deželnega odbora na vrsto, kateri je stavil predlog, naj se volitev dr. Šuca za kmetske občine okraja slovenjgradskega potrdi. Preiskava je namreč dokazala, da je bila trditve v protestu Aleks. Sonnsa in družih le izmišljena, da so se volilni možje z žuganjem prisilili, da so volili dr. Šuca.

Tudi trditve v nekem drugem protestu se niso obistinile. Volitev dr. Šuca se brez debate odobri.

Poslanec Lipp poroča na dalje v imenu deželno-kulturnega odseka o načrtu deželne postave za reguliranje Pesnice. On predlaga, da naj se reguliranje Pesnice odloži, ker se ne kaže nujna potreba, in se mora prej deželni odbor z deželno vlado dogovoriti.

Poslanec Radaj oglasi se k tej točki ter pravi, da se morajo vse zdaj postoječe zemljiščne in zdravstvene neprilichnosti v Pesniški dolini z reguliranjem Pesnice brzo odpraviti.

Dr. Duhač misli, da se projekt v tej obliki, kakor je denes predložen, ne more sprejeti, a tudi on je tega mnenja, da se mora nekaj storiti. Reguliranje deloma, katero bi ne stalo mnogo, odpravilo bi mnoge neprilichnosti. On predlaga torej, naj se deželnemu odboru naloži, da naj prihodnji sesiji predloži dotičen projekt. Poslanec Kukovec pa predlaga, naj se posvetuje o načrtu deželno-kulturnega odseka. Poslanec Herman obžaluje, da v deželno kulturnem odseku nij nobednega zastopnika spodnjega štajerja, ter pravi, da bode za predlog Radajev glasoval. Poslanec grof Wurmbrand trdi, da se z reguliranjem Pesnice ne bodo nadeje izpolnile, kajti, ako se Pesnica objezi, potem se travniki ne bodo dali namakati. Predlog Duhačev in odsekov se sprejmeta.

Poslanec baron Hammer-Purgstall predlaga v imenu šolskega odseka, naj deželni odbor z vlado za to skrbi, da se šolske knjige ne bodo vedno menjavale, ker s tem se družine jako oškodujejo, ter naj se vpeljejo stalne šolske knjige, in sicer tako, da se bodo v vseh enakih šolah na štajerskem rabile tudi jednake učne knjige, katere se pa morajo po vsakem desetletju pregledati. Proti temu predlogu je vitez Schreiner, namreč, da bi se s tem duševni napredek oviral (!) in bi se poduk za deset let stalen napravil. Tudi to bi bilo neumestno, da bi vlada knjige določevala. Napredek zahteva, da se morajo šolske knjige in zemljevidi menjavati. Ako se jedna šolska knjiga odpravi, potem se zgodi to le polagano, in odpravljena knjiga ne izgubi zato aprobacije. Govornik predlaga, da naj deželni odbor z vlado le na to gleda, da se prevečkrat šolske knjige osobito v ljudskih šolah ne bodo menjavale.

Tudi deželni predsednik je proti predlogu Hammer-Purgstallovcu, in dokazuje, da se morajo šolske knjige menjavati.

Poslanec prof. Žolgar predlaga, da naj se deželnej učiteljske skupščini prepusti, določiti čas, kedaj naj se šolske knjige revidirajo.

Predlog dr. pl. Schreinerjev se z 28 proti 19 glasom zavrže; deželnemu odboru se nalaga, z vlado na to delovati, da se šolske knjige ne bodo več tako menjavale, kakor do zdaj nekaj let, in da se ne bodo stalne šolske knjige vpeljale.

Koncem seje odgovoril je deželni predsednik na interpelacijo poslanca Žnidaršiča, stavljeno zavolj neusmiljenega izterjavanja davkov, ter omeni neke naredbe deželne finančne direkcije, katera pravi, ako se pri prisilnem izterjavanju davkov pokažejo premisleki, da se morajo ti poročati deželnemu finančnemu vodstvu, in se mora z izterjavanjem prenehati. Ozirati se mora osobito na one družbine, katerih redniki so šli v vojno službo. Pridobinski davek se v onem času ne sme izterjavati, kadar je dotičnik pri vojaki, ako se obrt ne nadaljuje, ali da ga je kdo drugi za oni čas prevzel.

Iz Bosne in Hercegovine.

Oficijalen telegram 16. oktobra javlja: Generalmajor Rheinländer poroča 15. t. m. iz Zavalja, da je pomirjenje Krajine skoro dovršeno. Po bojih 6. in 7. t. m., ki so stali upornike 500 mrtvih in ranjenih, bil je upor v severnej Krajini strt, prebivalci so se vrnili v svoje domove in so oddali orožje. Tvrđjava Kladuš, kjer se še nekoliko malega upornikov brani, je obkoljena. Na daljnem maršu so bili naši vojaki povsod prijazno sprejeti, in

na vse načine podpirani. Mnogo orožja in streliva se je vzelo. Mali boji z razbojniki, ki so v Krajini, in katere bode mogoče le s časom iztrebiti, bodo še najbrž večkrat.

V Bosni ostanejo

po poročilih dunajskih časopisov še I. IV. VII. XIII. XIV. XVIII. in XXXVI. divizija. Ker so gotovo čitatelji „Slov. Naroda“ radovedni, koliko naših slovenskih vojakov se vrne domov, in koliko jih še v Bosni in Hercegovini ostane, hočemo jim tukaj navesti vse peš-polke in lovske bataljone, iz katerih so sestavljene zgoraj navedene divizije, ki bodo prezimovale v Bosni, ter skrbele za javni red.

I. divizija je sestavljena iz peš-polkov: Nadvojvoda Josip št. 37. (Magjari), fzm. baron Kellner št. 41. (Bukovinci), veliki knez ruski Mihael št. 26. (Magjari in Slovaki), fml. grof baron Knebel št. 76. (Magjari in Nemci).

IV. divizija iz peš-polkov: fml. baron Abele št. 8. (moravski Čehi), nadvojvoda Sigmund št. 45. (Poljaci), fm. baron Hess št. 49. (avstr. Nemci), fzm. baron Rossbacher št. 71. (Slovaki).

VII. divizija iz peš-polkov: fml. baron Wetzlar št. 16. (Hrvatje), fzm. baron Weber št. 22. (Hrvatje in Slovenci), fzm. baron Kuhn št. 17. (Slovenci), vojvoda Sachsen-Meiningen št. 46. (Magjari).

XIII. divizija iz peš-polkov: vojvoda parmanski št. 24. (Rusini), fzm. baron Rodič št. 78. (Magjari), fml. Nagy št. 60. (Slovaki in ogerski Nemci).

XIV. divizija iz peš-polkov: nadvojvoda Ludovik Salvator št. 58. (Rusini), nadvojvoda Ernst št. 48. (Magjari in ogerski Slovenci).

XVIII. divizija iz peš-polkov: št. 32. (Magjari), belgijski kraj Leopold II. št. 27. (štajerski Nemci), fml. grof Jelačić št. 69. (Magjari), fml. baron Dormus št. 72. (Slovaki in Magjari).

XXXVI. divizija iz peš-polkov: fzm. baron Ajroldi št. 23. (Srbi in Magjari), fml. baron Scudier št. 29. (Srbi), nadvojvoda Leopold št. 53. (Hrvatje), fzm. baron Šokčej vič št. 78. (Hrvatje in Srbi).

Izmej lovcev ostanejo naslednji bataljoni v Bosni in Hercegovini: 1. bataljon (Čehi), 3. bataljon (Nemci), 4. bataljon (Čehi), 7. bataljon (kranjski Slovenci), 8. bataljon (štajerski Slovenci), 12. bataljon (Čehi), 19. bataljon (kranjski Slovenci), 25. bataljon (Čehi) in 33. bataljon (kranjski Slovenci in avstr. Nemci).

Izmej konjice ostaneta v Bosni ulanska polka št. 5. (Hrvatje, Srbje in Magjari) in št. 12. (Hrvatje).

Izmej topništva nekoliko brigad 12. topniškega polka fml. Hofmann (št. Ljubljana).

Toda tudi od teh polkov, ki v Bosni ostanejo, se bodo vrnili starejši rezervisti domov, tako da bode vsaka kompanija štela samo 150 mož. S tem razoroženjem bode prihranjenih vsak dan 120.000 gld. potroškov. Naši čitatelji vidijo iz tega pregleda, da v Bosni ostali polki so večidel slovanski. Izmej slovanskih samo mariborski in celovski rezervni polk prideta domov, vsi drugi Slovenci t. j. ljubljanski in primorski peš-polk, potem 7. 8. 9. 19. lovski bataljon ostanejo še dalje v Bosni in Hercegovini.

Iz Trebinja 4. okt. (Pismo vojakovo.)

Marširanje po Bosni in Hercegovini, od jednega konca do drugega, ostalo bode gotovo

vsakemu vojaku v večnem spominu. Koliko gladi, žeje in truda smo tu dostali, to more pojmiti jedino le oni, kedor je vse sam doživel. Od 11. m. m. pa do 1. oktobra bili smo zmirom na nogah, trpeli smo v mrazu in dežju toliko, da uže skoro sami sebi nijsmo podobni; zdaj smo pa v Trebinju. Kako smo sem prišli, zvedeli boste iz sledečega.

Druga in tretja brigada otšli smo 11. m. m. iz Mostara vstašev iskat. Istega dne prenočili smo v Domanoviču, kjer je imel naš 19. bataljon 21. avgusta boj z vstaši. Od tu šli smo dalje proti Stolcu.

V Stolcu videl sem prvi pot župnika Mušiča, vodjo bivših vstašev kristijanskih. Iz Stolca marširali smo 13. m. m. v Dabar, od tod na Plano, potem v Pilek, od tu pa 18. proti Trebinji.

Do 18. m. m. nijsmo vstašev nikjer videli. A mej Pilekom in Trebinjem hoteli so nas napasti, naši kanoni so pa storili svojo dolžnost, ter razpodili to ničvredno od turške vlade plačevano golazen. Zdravi dospeli smo potem v Trebinje.

Časa za opočitek pustilo se nam je le do 20. sept.; potem pa odrinili smo zopet proti trdnjavi Klobuk.

Vstaši v Klobuku imeli so mnogo municije, in dva kanona. Takoj so nas iz teh pozdravili, jedva da smo se približali trdnjavi, a k sreči nobednega izmed nas se nij zadelo. Zdaj so se pa jeli tudi naši kanoni glasiti, in trdnjavnica Klobuk bila je kmalu razstreljena. Ko smo pa 27. m. m. vmarširali v Klobuk, nijsmo nobednega vstašev notri našli, — vsi so v noči pete nabrusili, in jo iz trdnjavnice popihali.

Ker je neprenehoma deževalo, in je še vrhu tega močan veter pihal, zeblo nas je te dni tako, da smo kar z zobmi škripali. Človek moral bi biti od železa, da bi vsega nič ne čutil, in zdrav ostal.

Ko smo svojo nalogo v Klobuku izvršili, šli smo zopet nazaj v Trebinje. Tukaj se lahko še dosta po ceni živi; pijače se dosti dobi, tudi ne predrage, posebno piva; a jedila, tega se ne dobi. Četrtega tega meseca imeli smo mašo na polji v čast našemu presvitl. cesarju.

Plakati, ob priliki vrnitve fml. Jovanoviča v Dubrovniku po ulicah nabiti, se v originilu glasé:

„Nj. Preuzvišenosti St. baronu Jovanoviću, zapovedniku c. kr. zapremajuće vojske u Hercegovini, prigodom njegovega povratka u Dubrovnik dne 8. listopada 1878. Dubrovačko radničko društvo. — Tebi, koji pored druga u Bosni za cara Frane Josipa I. prvi naše države granicu razširi, slava! — Braćo radnici, veselo na rad, jer po našijem zemljama, do Drine i Crne gore, vladace od sele jedan zakon jedan jezik.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. oktobra.

Glede **ministerske krize** poročajo časniki, da je de Pretis dobil 15. t. m. od cesarja nalog, sestaviti „parlamentarno“ ministerstvo. Ako ga ne bode državni zbor podpiral, da hoče dati zopet ostavko v roke cesarjeve.

Dunajska uradna „Wiener Abend post“ priobčuje Andrassyjev odgovor od 14. t. m. na turško depešo od 8. t. m. (v kateri Turki našej vojski očitajo neusmiljenosti in barbarstva). Odgovor z nevoljo odbija neresnične trditve in obdolženja, čudi se, da

se nij porta prej obrnila do cesarske vlade za pojasnenje, konstatira da se ropalo ali plenilo nij nikjer. primerja humanno avstrijsko okupacijo z neusmiljenim vojevanjem Omara-paše leta 1851 in 1852 in človeško vedenje naše vojske, z razsekavanjem in skrunjenjem naših vojakov. Cesarska armada je smatrala kot častno stvar, kljub zaplotnim in zavrtnim napadom svoj nalog v duhu evropskega mandata izvršiti.

Magjarski listi terjajo, naj magjarski parlament odločuje, kaj se ima zgoditi z Bosno, za katere upravo pa nijsjo pri volji ni krajcarja darovati.

Vnanje države.

Komaj so **Rusi** začeli umikati se izpred Carigrada, uže so Turki tam planili nad kristijane in zverstva počenjati. Zatorej je general Tottleben ustavil odhod Rusov, in zopet zasedel nekatera mesta, kjer je prej bil. Ruska vlada je to družim velesilam naznanila. Ker so vsi pametni ljudje o turške anarhiji jednega mnenja, morajo tudi to rusko dejanje odobravati.

Ruski zastopnik v Bolgariji, knez Dondukov-Korjakov, se je norca delal iz evropske komisije, ki ima meje za vztočno Rumelijo delati, češ, da te Rumelije nikoli ne bode, ker je nemogoče, to bolgarsko zemljo zopet turškemu jarmu izročiti. Muselmanje nečejo ravnopravnosti s kristijani, oni hote gospodarji biti. Berlinski kongres je na to lastnost mohamedansko pozabil, ko je Bolgarijo v dva dela delil, in umetno stvaritev „vzhodne Rumelije“ naredil. Kakor brž bi mi (Rusi) zapustili deželo, začel bi se mej Turki in Bolgari boj na življenje in smrt. 162 krščanskih občin v jugu od Adrianopolja ga je prosilo, naj Rusi ostanejo v deželi.

Italijanski minister Cairoli je v Paviji pred svojimi volilci govoril 16. okt. in obetal da bode Italija ostala pri mirnej politiki na zunaj, in se ogibala vseh negotovih poskusov.

Angleški listi ne verujejo, da bi mogče bilo, vojske z Afganistanom ogniti se. — Angleži še zmirom nimaajo Ali-Muštida, temuže stoji tam 35 000 mož afganistanske posadke.

Domače stvari.

— (Deželni zbor kranjski) se je v sredo sklenil. Poročilo o zadnjih treh jako dolzih sejah priobčimo zvrsteno v naslednjih številkah svojega lista po dosedanjej natančnosti. Omenjamo tu le, da je odgovoril c. kr. deželni predsednik g. Kalina na vse interpelacije, to se ve, v vladnem smislu, ali vendar bolj objektivno, nego Vidman. Schrey je nasvetoval 1000 gld. iz deželnega fonda za ranjene vojake in družine rezervistov. Dr. Bleiweis je pa nasvetoval v ta namen 2000 gld., kar je bilo tudi sprejeto jednoglasno. — Na konci je deželni glavar Kaltenegger zatrjeval in obetal, da bode novi deželni odbor vedno varoval pravico in narodno enakopravnost. Slovenski poslanci so na to mrzlo molčali, isto tako tudi občinstvo. S Faustom so si menda mislili: „die botschaft hör' ich wohl, allein mir fehlt der glaube.“

— († Ferdo Kočevar.) Prijatelj nam piše, da je 11. t. m. umrl v Feldhofu pri Gradci v norišnici ali v zavodu za blazne, slovenski pisatelj in novinar Ferdo Kočevar, prej računski uradnik v Zagrebu. Pokojnik je spisal izvirno slovensko povest „Mlinarjev Janez, ali vplemenitenje Teharčanov“, dalje knjigo popularno „Narodno gospodarstvo“, katero je izdalo društvo sv. Mohora. Razen tega je jako mnogo manjših spisov priobčil in bil dopisnik „Novic“, Einspielerjevega „Slovenca“ v Celovci dr. Prelogovega „Gospodarja“ v Mariboru, in od leta 1868 do leta 1875 stalni zagrebški dopisnik in sodelavec našega „Slovenskega Narodna.“ Kot narodnjak vseskozi značajan,

tudi v Rauchovej dobi, kot prijatelj ljubeznjiv, kot uradnik in delavec marljiv — užival je pokojnik občno spoštovanje. Pred poltretjim letom je zbolel na nervih, skušal se ozdraviti v gorenjskem čistem zraku, ali zastonj. Njegova nervoznost se je izpremenila v popolno blaznost, katerega strašnega stanja in trpljenja je rešila smrt. On zapušča vdovo s tremi nedoraslimi otroci. Blag mu spomin!

— (Obesil) se je predvčeranjem tu v hiši št. 39 v kolodvorskej ulici prepotni delavec Jarnej Golio iz Tolmina, 53 let star.

— (Z Bleda) se poroča, da je cesta okolo in okolo jezera 6. t. m. dodelana bila.

— („Narodna šola.“) Društvo za podporo ljudskim šolam in učiteljem s sedežem v Ljubljani, štela je v pretečenem šolskem letu pravih udov 95. Od teh je ljudskih šol 61 in učiteljev 34. Prve so vplačale 249 gld., drugi 52 gld. 45 kr. Dobrotnih darov je došlo 196 gld. 88 kr. Ljubljanska hranilnica je največjo svoto — 100 gld. — darovala. Od znanostnega predavanja v ljubljanskej čitalnici je bilo čistega doneska 63 gld. 63 kr. Pri dobitnikih se je nabrlo 20 gld. Iz nabiralnih skrinjic, razpostavljenih po javnih poslopih v Ljubljani se je dobila mala podporica — 4 gld. 75 kr. — 170 gld. naložene ustanovnine prineslo je odstotkov 8 gld. 50 kr. Z ostankom prejšnjega leta — 159 gld. 60 kr. vred znašajo vsi dohodki 657 gld. 93 kr. Troškov je bilo 547 gld. 38 kr.; za toliko se je namreč kupilo šolskega blaga: knjig, učnih pripomočkov, pisalnega in risalnega orodja, kar se je razdelilo mej 97 deležnikov, in sicer je dobilo 61 lj. šol povrniti v šol. blagu 406 gld. 3 kr. vrednem, 34 učiteljev pa 107 gld. 31 kr., 2 lj. šoli ste dobili šol. orodje za 5.31 gld.; vsi skupaj torej 518 gld. 65 kr. Po odbitih troških ostane „Narodne šole“ še 110 gld. 55 kr. gotovine in 170 gld. nedotakljive ustanovnine. Da bi društvo moglo svojo blago delavnost s istim vspehom nadaljevati, prosijo se prijatelji šolske mladine in g. dobitniki, naj ne pozabijo „Nar. šole“. Vsak najmanjši darek se hvaležno sprejme in donaša učečej se mladini gotovo korist, katero pripozna ginenega srca, z marljivostjo, z ljubeznijo do šole in učitelja. Odbor se tu najtopleje zahvaljuje blagim dobitnikom, zlasti pa gospodom dr. Zarniku, dr. Karlu Bleiweisu in g. Križmanu, ki so se za društveno korist v znanostnih predavanjih milosrdno trudili.

— (Rudolfova ali gorenjska železnica) je s 15. okt. spremenila svojo vožnjo ter bodo železnični vlaki iz Ljubljane odhajali: Zjutraj ob 4. uri, ob 10³/₄ ur dopoldne in ob 6¹/₂ uri zvečer (mešanec samo do Radovljice.) Prihajali pa bodo: ob 2. uri 35 min. zjutraj, pa ob 8. uri 25 min. zjutraj (mešanec iz Radovljice) in ob 5. uri 50 min. zvečer. Ker železnično vodstvo te premembe nij o pravem času razglasilo po vseh domačih listih, bila je 15. t. m. na kolodvorih splošnja zmešnjava.

— (Služba tajnika) pri c. kr. goriškem kmetijskem društvu se razpisuje. Plača znaša 1500 gld., po enoletnej poskušnji se služba stalno potrdi. Prošnje, katerim naj se pridenejo vsa spričevala o zmožnostih in znanji jezikov, naj se vložé v teku tega meseca predsedništvu c. kr. kmetijske družbe v Gorici.

— (Premembe pri učiteljstvu.) Na Kopanje pride g. Janez Pregl, zač. učitelj na Krki, na Ig spraš. učit. kandid. Leopold Wozlaček (namenjen za Planino pri Vipavi), na Vrhniko spraš. učit. kand. g. Jernej Črne in spraš. učit. kand. gđcn. Avguste Schliber;

v Borovnico spraš. učit. kand. g. Henrik Podkrajšek, v Ribnico spraš. učit. kand. gdn. Klotilde Golf — začasno vsi. — Gsp. Jožef Kragl, iz Waldherr. zavoda na 4razred. ljudsko šolo v Kočevje, tje pride tudi g. Bert. Weissenbach iz Tirolskega. G. Kratochvil, poprej na Reki (Rieg), začasno v Morovce. Gdn. Leopoldine Rozman, poprej v Nevljah pri Kameniku začasno, isto tako na Berdo pri Podpeči. Gdn. Zofija Haufen, učiteljica v Planini za drugo učiteljico v Staro Loko v Kočevji. — G. J. Hoeger, spraš. učitelj kand., v Šmartno pri Litiji, in g. Karel Strel, tudi spraš. učit. kand., k sv. Gregorju nad Sodražico. Gd. Marija Vidic, podučiteljica na c. kr. žensk. učit. v Gorici, in pomožna učiteljica Fani Richar, po staneti podučiteljici na dekliški meščanski šoli v Trstu, gdn. Olga Blumauer začasno učiteljica v Ljutomeru.

— („Več miroljubnih deželnih uradnikov“) odgovarja v „Slov.“ v dolgej poslanici jednemu našemu dopisniku — ki je o nekaterih deželnih uradnikih v našem listu govoril, — prav strastno in grobo, kar nij baš dokazilo „miroljubivosti“. Da nij bila ost peresa jednega izmed naših dopisnikov obrnena zoper vse deželne uradnike, tudi ne zoper „miroljubne“, ampak zlasti zoper tiste, ki so, da si so se delali prej narodnjake, odpali in v nemškutarski tabor pobegnili, iz gole lakomnosti, da dobodo „plače povišane“, — to je bilo videti uže iz odgovora nekaterih deželnih uradnikov v „Laibacher Tagblattu“, v katerem se ti vesele, da pojdejo skoro zopet v Litijo Vestenecku zahvaljevat se za povišane plače. Dozdaj nemajo uzroka.

Poslano.

V štev. 236 „Laibacher Tagblattu“ dne 14. t. m. nahajamo uvoden članek „Zu den wahlmanövern“, v katerem se naju podpisana dolži, da sva pri volitvi deželnega poslanca za mesto Lož in trga Postojno in Vrhniko, 10. julija m. l., za narodnega kandidata g. A. Obrezo glasove kupovala, in sicer pri trgovcu Janez Domeniku, ki je po mnenju „Laib. Ztg.“ št. 236 posestnik in trgovec tukaj v Postojni, od katerega pa tukaj še sence nijsmo videli, za 25 gold.; pri Janezu Milavcu pa za 5 gold. Nadalje se trdi, da prvi nij hotel na nobeden način denarja sprejeti, zadnji pa, da je pri priložnosti v žep stisnjeni petak po svoji izjavi drugi dan nama, nas zavrnilši, nazaj prinesel. Morebiti ima oni Milavec, ki je tisto izjavo podpisal, tako plodovito suknjo, da mu ker petaki v žepih rastejo? Kaj pa je takemu bogatemu čarovniku za petak? Kar suknji ukaže, naj mu drugemu da, pa uže iz žepa zahtevan petak pokuka. Ta Milavec tedaj pravi v onej izjavi, da je tisti v žep potisnjeni petak (kateri pa ne vemo, kak namen bi imel na skrivnem v žep potisnjen) drugi dan prinesel narodnima agitatorjema nazaj; midva pa lahko priseževa na to, da prvič petaka od nas dveh nikdo nij v žep potisnil Milavcu, in drugi, da niti omenjenega petaka, niti Milavca drugi dan k nama nij bilo. Ne moreva se tedaj drugače tolmačiti te stvari, kakor da je omenjeni Milavec podkupljen ono izjavil, saj se ga je tako tisti dan, ko se je volitev vršila, agitator nasprotnne stranke, „doktorček“ Prosenc, tako dižal, kakor se pijavka kože drži. Sumljivo se nam je tudi zdelo, da so postojnski fantje celi teden pred volitvijo pri Franc Inocentu (Caffé Turko) pili, peli in jedli na stroške navedenega nemškutarskega agitatorja, ki je pa denar gotovo od dr. Deua dobil, ker kot reven pisar si ne more od svoje plače toliko odtrgati, da bi celi teden kakih dvajset fantov napajal in gostil, še tem menj, ker je uže oženjen in ima otroke, za katere mu je skrbeti. Fantje so tudi takrat po celem Postojni peli to pesnico:

Izavatelj in urednik Josip Jurčič.

„Kadar pa denarcev nij, nas pa Den preskrbi“, kar zelo za naše sum njo govori. — Nas nij nihče za narodna agitatorja postavil, ampak to delo sva iz domovinske ljubezni prevzela, pri tem pa tako delovala, da nij nikomur mogoče nas sumničiti, da sva se kakih nesramnih sredstev, kakor kupovanja glasov, posluževala.

Zatorej odločno to obrekovanje odbijava, ter bodeva kmalu sodnijsko preiskavo zahtevala, pri kateri se bo tudi pokazalo, kako je poslanec dr. vitez Vesteneck k tem legaliziranim izjavam prišel, kako so se mogle te izjave od omenjenih volitev dobiti, ter kako se je legaliziranje vršilo. Čudno se nam tudi dozdeva, da „Laib. Ztg.“ od dne 14. t. m. št. 236 ne prinese naših imen, „Tagblatt“ nas pa samo z J. L. in A. D. navaja, — morebiti, da gospoda saminijsjo prepričani, da bi bile one izjave resnične? — Pa vendar ne mislite z nama milostljivo ravnati, gospoda? Zakaj tedaj ne z imeni na svitlo, če ste stvari tako gotovi. Ej!

Drugkrat naj tedaj dr. vitez Vesteneck bolje poizve, kako je prišel tisti človek, ki mu je izjave preskrbel, do njih, da mu ne bode treba več kratiti poštenja takih osob, ki mu še znane nijsjo. Toliko na „Tagblattov“ članek; več bode pokazala sodnijska preiskava. J. Lavrenčič. A. Ditrich.

Tuji.

16. oktobra:

Evropa: Posch iz Gradca. — Baron Pilat iz Benetk. — Clemenet iz Pešte. Pri Slonu: Prešern A. iz Kranja. — Prešern K. iz Zagreba. — Deisinger, Gerbec iz Loke. — Polak iz Dunaja. — Majer iz Gradca. — Grof Attems iz Doba. — Dr. Benndorf iz Dunaja. — Baronica Jovanović iz Spljeta. Pri Maliču: Rüger iz Dunaja. — Mifardi iz Trsta. — Stavel iz Prage. — Kohn iz Dunaja. — Globočnik iz Zelenikov. — Mayer iz Dunaja. — Saxinger iz Linca.

Tržne cene

v Ljubljani 16. oktobra t. l.

Pšenica hektoliter 6 gld. 83 kr.; — rož 4 gld. 70 kr.; — ječmen 4 gld. 23 kr.; — oves 2 gld. 60 kr.; — ajda 4 gld. 40 kr.; — pros 4 gld. 40 kr.; — korusa 5 gold. 60 kr.; krompir 100 kilogramov 2 gld. 86 kr.; — fižol hektoliter 8 gl. — kr.; masla kilogram — gl. 90 kr.; — mast — gld. 80 kr.; — špeh frišen — gl. 64 kr.; — špeh povojen — gl. 75 kr.; — jajce po 2 $\frac{1}{2}$ kr.; — mleka liter 7 kr.; — goveduine kilogram 54 kr.; — telečnine 58 kr.; — svinjske meso 64 kr.; — sene 100 kilogramov 1 gld. 78 kr.; — slame 1 gold. 42 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gold. 50 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 17. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	60 gld.	80 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	62	60
Zlata renta . . .	71	35
1860 drž. posojilo . . .	111	—
Akcije narodne banke . . .	782	—
Kreditne akcijske . . .	222	75
London . . .	118	10
Napol . . .	9	46
C. kr. cekini . . .	5	62 $\frac{1}{2}$
Srebro . . .	100	—
Državne marke . . .	58	40

Naznanilo.

Podpisani ima na prodaj kakih 448 kilo čisto izbranega

medu v satovju,

prve vrste, za rejo čebelj; na sežansko postajo postavljen, prodá se po 35 gold. 100 kilo. Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri podpisanim.

V Sežani, 5. oktobra 1878.

(331—3) Oskar Pollaj.

Štev. 15509.

(341—2)

Razglas.

Mestni mlin v Kolezji

se od 1. novembra t. l. naprej v najem oddá. Pismene kakor tudi ustmene ponudbe se do 25. t. m. sprejemajo.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 11. oktobra 1878.

Izurjen, nemškega in slovenskega jezika popolnem zmožen

koncipijent

ali dovršeni pravnik, dobi takoj službo pri advokatu

Dr. Gvidon Srebre,
v Brežicah (Rann).

(351—1)

Gostilnica „pri fajfi“

v Lingerjevih ulicah.

Denes in jutri zvečer se dobijo fine frišne

krvave in jetrne klobase.

Sè spoštovanjem

(352)

Fani Förderl.

Kdor si hoče zdatnih pristranskih dohodkov

hitro in gotovo prislužiti, piše naj pod naslovom: „1000“ Annoreen-Expedition G. L. Daube & Comp. na Dunaju, na kar bode dotično izvedel. (343—2)

Marko Wir empfehlen geschätzt. als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel, Wagendecken (Plachen), Betteinlagen, Zeltstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne

in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

(195—91)

G. PICCOLI,

lekar v Ljubljani, na dunajske cesti „pri angelju“,

priporoča:

1. Tr. Rh. Comp. sploh imenovana

Franc-ova esenca,

izvrstno pomaga zoper vse notranje bolezni v želodcu, pri telesnih zaprtijah, hemoroidih itd. Ta tinktura se vsakej družini najgorkeje priporoča, ker je uže veliko tisoč ljudem k zdravju pripomogla. Steklenica s podukom o rabi vred velja 10 kr.

2. Dr. Mora-ovo zdravilo zoper mrzlico pomaga pri tej bolezni neizmotljivo, steklenica velja 80 kr.

3. Malinčni sok (Himbeerabguss) iz domačih, gorskih malin, v steklenicah, ki drže 1 kilo — po 80 kr. — Temu, ki več kupi, še ceneje.

4. Anaterinina ustna voda, steklenica velja 60 kr., in zobni prah, škatljica po 40 kr.

5. Prah za pokončanje bolh, ščurkov in drugega mrčesa iz pravih dalmatinskih rož, paket po 10 kr.

6. Homeopatična apoteka, popolnem uredjena po prof. Haager-ju.

1 steklenica jagodic velja 10 kr.

1 steklenica tinkture velja 20 kr.

Vsako zdravilo se natanko po naročilu pripravi v zahtevanej stopni močno.

7. Dorsch — ribje olje, se rabi zoper škrofelje, škrofelnačne kostne bolezni, sušico, kašelj i. t. d., steklenica velja 60 kr., z železododrom 1 gld.

Gospod G. Piccoli, lekarničar v Ljubljani.

Kašelj in teska sapa sta me hudo nadlegovala, zato sem po zdravnikovem nasvetu tri mesece zavžival Vaše Dorschevo ribje olje z železododrom. — Uže po zavžitju nekoliko steklenic sem čutil veliko olajšanje, — zdaj pa se imam samo izvrstnej zdravilne moči tega olja zahvaliti, da sem kašelj čisto odpravil, in svoje zdravje zopet zadobil. Zato morem to zdravilo očitno najgorkeje priporočiti.

V Ljubljani, dne 9. septembra 1878.

Janez Kilar, trnovski kaplan.

Pismena naročila z naslovom: G. Piccoli, lekarna v Ljubljani, se točno izvršujejo proti poštnemu povzetju. (337—5)

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.